Minister voor Rechtsbescherming

Directoraat-Generaal Straffen en Beschermen
Directie Sanctie- en Slachtofferbeleid

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Datum
18 oktober 2023

Ons kenmerk
4967984

nota

Beslisnota bij Kamerbrief gratieverlening levenslanggestrafte

1. Aanleiding

Op 11 juli 2023 heeft u een besluit genomen t.a.v. de voordracht tot gratieverlening van de heer Edwin S. Betrokkene zit momenteel een levenslange gevangenisstraf uit. Aan betrokkene is op 20 september 2023 middels een schrijven bekend gemaakt dat u voornemens bent een voordracht tot gratieverlening onder voorwaarden toe te zenden aan de Koning. Nadat u akkoord gaat met deze nota en Kamerbrief wordt de voordracht aan zijne Majesteit de Koning gezonden. Daarna wordt aan betrokkene gratie onder voorwaarden verleend en wordt hij voorwaardelijk in vrijheid gesteld.

Via deze nota wordt u geadviseerd over de communicatie richting de Tweede Kamer.

2. Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd de Tweede Kamer proactief te informeren over de gratieverlening onder voorwaarden van de heer S. middels bijgevoegde Kamerbrief.

3. Kernpunten

De besluiten die genomen worden ten aanzien van levenslanggestraften zijn zaken die veel aandacht krijgen van zowel de politiek als de media, ongeacht of dit een positief dan wel een negatief besluit betreft en of het besluit ziet op de start van re-integratieactiviteiten of op het verlenen van gratie. Een gratieverlening zal als ingrijpend worden ervaren in de samenleving. Door de Kamer proactief te informeren wordt blijk gegeven van transparantie en begrip voor de eventuele gevoelens die een dergelijk besluit met zich mee kunnen brengen in de samenleving.

Het verlenen van gratie aan levenslanggestraften is zeer uitzonderlijk. In de afgelopen decennia vond dit slechts driemaal eerder plaats, waarvan tweemaal in 2021. Ook in deze twee zaken is er door uw ambtsvoorganger voor gekozen om de Kamer proactief op hoofdlijnen te informeren over de gratieverlening.[1] Het proactief informeren van de Kamer wijkt af van de lijn om niet in te gaan op individuele gevallen. De hiervoor genoemde redenen bieden echter voldoende grond om daarvan af te wijken. De communicatie aan de Kamer dient echter

[1] Kamerstukken II, vergaderjaar 2020–2021, 29 452, nr. 240 en 242.

enkel op hoofdlijnen plaats te vinden en nadat de heer S. in vrijheid is gesteld, zodat zijn privacy en die van de slachtoffers en nabestaanden zo veel als mogelijk blijven gewaarborgd.

In het kader van de eerdergenoemde transparantie is het wenselijk om de Kamer ook te informeren over het in eerste instantie contraire advies van het OM bij deze besluitvorming. Nadat het OM geïnformeerd is over het voornemen tot voordracht voor gratie, heeft het OM te kennen gegeven positief tegenover deze voordracht te staan. Het is gezien de privacy van betrokkene niet wenselijk de Kamer over de verdere inhoud van de adviezen te informeren.

Momenteel wordt gewerkt aan een wetsvoorstel voor een alternatieve herbeoordeling van de levenslange gevangenisstraf. Hierin wordt o.a. bezien of de herbeoordeling bij de rechter belegd kan worden. Indien de herbeoordeling door de rechter plaats gaat vinden, ligt het voor de hand dat het vanaf dat moment niet langer wenselijk is dat de minister hierover de Kamer informeert.

4. Toelichting

4.1 Communicatie

Indien u instemt met het advies om de Kamer proactief te informeren omtrent de voorwaardelijke gratieverlening, zal bijgevoegde brief aan de Kamer worden verstuurd. Daaraan voorafgaand zal de voorwaardelijke gratie aan betrokkene worden verleend, zal hij in vrijheid worden gesteld en zullen de slachtoffers en nabestaanden op de hoogte worden gebracht.

4.2 Krachtenveld

Deze nota is afgestemd met DCOM, DGSenB-Slachtofferbeleid en de Dienst Justis.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

5.1 Toelichting

De persoonsgegevens van de ambtenaren zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.